

SVETOVNI KONGRES DELOVNEGA PRAVA IN SOCIALNE VARNOSTI – SYDNEY 2009

V času od 1. do 4. septembra 2009 je bil v Sydneyu (Avstralija) devetnajsti svetovni kongres delovnega prava in socialne varnosti. Kongres je organiziralo avstralsko združenje za delovno pravo, glavno besedo pa je imel predsednik tega združenja, slepi profesor dr. Ron McCallum, profesor in dolgoletni dekan Pravne fakultete Univerze Sydney. Svoje delo je kljub dejstvu, da je slep od rojstva, opravil briljantno, ter so vse aktivnosti potekale brezhibno.

Že na otvoritveni slovesnosti so glavni govorniki poudarili pomen norm delovnega prava in socialne varnosti v današnjem obdobju svetovne ekonomske krize: vsi so poudarjali prepletenost različnih svetovnih gospodarstev ter učinke pravnih ureditev tudi preko meja posameznih držav.

Predsedujoči Ron McCallum je posebej izpostavil, da gre za prvi tak kongres v Avstraliji (ter sploh *down under* ...), ter se zahvalil za sodelovanje tudi podpredsedniku profesorja Richardu Mitchell-u. Nekoliko slabše volje so bili le francosko govoreči udeleženci (kar je zlasti izpostavil prof. dr. Antoine Jeammaund iz Lyona), ker ni bilo tudi prevoda v francoščino, čeprav pa so priskrbeli prevod v španščino. In predsedujoči je pojasnil – stroški bi bili preveliki, ker je bilo od skoraj petsto prijavljenih le osemnajst francosko govorečih. Bil je to torej prvi svetovni kongres delovnega prava brez prevodov v francoščino, kar nas je vse, ki ta izredno precizen jezik za pravne formulacije zelo cenimo, užalostilo.

Na plenarnem delu drugega dne je bila tema: Pravno urejanje novih oblik zaposlitve. Uvod je podala Rosemary Owens, Univerza Adelaide, Avstralija), sodelovali pa so še Corinne Vargha (MOD) ter Manfred Weiss (Institut za delovno pravo, Goethe – Univerza, Nemčija). Obravnavane so bile različne državne ureditve tako dela na domu, kakor tudi sezonskih delavcev, vse oblike flexicurity (prožne varnosti), dela napotenih delavcev, pa vse do vloge sindikatov pri teh oblikah dela. Osebnostno mi je bilo zelo zanimivo predavanje strokovnjakov iz držav, o katerih je le malo novih podatkov iz navedenih področij, če le omenimo npr. Nigerijo, Južno Afriko, Izrael in Avstralijo.

Popoldne istega dne so bile različne okrogle mize na posamezne tematike in sicer: pravno reguliranje posameznih oblik dela, temeljni cilji delovnega prava danes, delo in svoboda človeka. Sledila je še okrogla miza na temo: Delo in družinsko življenje.

Osebnostno mi je bila od vseh referatov, koreferatov in prispevkov na okrogli mizi najbolj zanimiva tema, ki jo je predstavila prof. dr. Sarah Biddulph (Univerza Melbourne, Viktorija, Avstralija) in sicer: »Upoštevanje pravnih norm glede izplačevanja plač na Kitajskem«. Podrobno je analizirala zlasti dejstvo, da tudi na Kitajskem danes že morajo spoštovati tudi norme glede ustreznega in pravičnega plačila delavcev. Njena ugotovitev je bila, da je to potrebno zlasti v multinacionalnih podjetjih, ki strogo nadzorujejo ustrezno izpolnjevanje minimalnih delavskih norm, in to ne iz altruizma! Gre namreč za ugotovitev, da kupci njihovih izdelkov v razvitem svetu bojkotirajo njihove izdelke (narejene delno ali v celoti na Kitajskem), če ugotovijo, da je bil izdelek narejen z npr. otroškim delom, delom v ekstenzivnem delovnem času, z neustreznim plačilom zaposlenih in podobno. Gre za primer, je dejala profesorica, ko egoizem (podjetja, da bo ustvarilo čim večji dobiček) pravzaprav v končni fazi deluje altruistično, torej tako, da gre v dobrobit (glede spoštovanja delavskih pravic) delavcev.

Ostale pomembnejše teme v nadaljevanju kongresa so bile še: delavska participacija in socialni dialog na ravni podjetja, delo in človekove svoboščine, socialna zaščita, brezposelnost in prekvalifikacije, delo v transnacionalnih družbah, ter izzivalni naslov sekcije: »Kaj je novega v delovnem pravu«? Prav v tej zadnji sekciji je bila udeležba zelo pestra, ter že uvodničarji odlično izbrani: iz Evrope profesor Riccardo del Punto (Firence, Italija), iz ZDA profesor Matthew Finkin (Univerza Illinois), ter iz Avstralije profesor Sean Cooney (Univerza Melbourne). Skupna ugotovitev vseh je bila, da se morajo tudi norme delovnega prava prilagajati novi spremenjeni situaciji v svetu, ne toliko zaradi trenutne ekonomske krize (čeprav seveda v določeni meri tudi), ampak zlasti zaradi svobodne trgovine, multinacionalnih družb ter delokalizacije proizvodnje. Ponovno je bilo govora tudi o t.i. vezni posodi, to je, izboljševanju pogojev dela v razvijajočem se svetu, ter o eventualno celo zniževanju realnih plač v razvitem svetu (vendar, je bilo posebej poudarjeno, ne smemo pa v razvitem svetu zniževati norm zaščite pri delu, oziroma doseženih drugih delavskih standardov!).

*Mitja Novak**

* Mitja Novak, doktor pravnih znanosti, profesor na Pravni fakulteti Univerze v Mariboru in direktor Inštituta za delo pri Pravni fakulteti Univerze v Ljubljani. mitja.novak@uni-mb.si